

ÖSSZEFOGLALÓ

AZ MMA MŰVÉSZETELMÉLETI ÉS MÓDSZERTANI KUTATÓINTÉZET RÉSZÉRE

Gaul Emil művészetpedagógiai életrajza és főbb munkái

Engem mindig az ember és mesterséges környezetének kapcsolata érdekelt. Kezdetekben az kötött le, hogy miként lehet az anyagi környezetet az emberi szükségletek számára átalakítani, és ezt tanítani. A hallgatókkal, tanulókkal töltött idő megváltoztatta a preferenciámat, észrevettem az embereket és vágyaikat, lehetőségeiket. Ma az érdekel, hogy az anyagalakítás, szerkesztéskészítés, környezettervezés eszközével segítsen a gyerekeket, fiatalokat abban, hogy rátaláljanak magukra, sajátos, egyedi életcéljuk elérésében.

Életrajz

1971-ben végeztem a Magyar Iparművészeti Főiskolán, mint építész tervezőművész. Tíz év belsőépítészeti tervezés után a környezettervezés népszerűsítése kezdett érdekelni, vagyis a környezetalakítás a hasznosság és „szépség” (a felhasználónak tetsző jelleg) mértékével. A változás egy az általános iskola első osztályának szánt technika tankönyv írása és szerkesztése közben érett meg (Anyagok, 1980). A tankönyv szerkesztésére az Országos Pedagógiai Intézet (Szűcs Barna) adott megbízást a 6-os kutatási fő irány keretében. A tankönyvről és annak iskolai kipróbálásáról sok méltatás született a sajtóban, az MTA Elnöki Pedagógiai Bizottságában (Szépe György) és már mértékadó fórumokon, azonban az oktatásirányítás nem kezdeményezte a folytatását. Ekkor elhatároztam, hogy közvetlenül szólítom meg a diákságot.

Kopper Judit televíziós szerkesztő ötlete alapján A Magyar Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Tájékoztató Központjában (Pohárnok Mihály) 1984-ben meghirdettük a Tervezzünk tárgyakat! gyermek és ifjúsági pályázatot. Minden iskola és művelődési központ megkapta a pályázati kiírást ismertető plakátot. Már az első évben mintegy 900 pályamunkát kaptunk, amelyekből kiviláglott, hogy a gyerekek felfigyelnek a rosszul működő tárgyakra, és van ötletük annak kijavítására, vagy áttervezésére. Azok a gyerekek, akiknek a tanáruk figyelt komplett munkákat adtak be. A pályázat eredményét kiállítás mutatta be, műsor készült az MTV Iskolatelevízió szervezésében. A pályázat nagy népszerűséggel évente ismétlődött, aminek a Kereskedelmi Kamara megszűnte vetett véget. Ezzel párhuzamosan folyt a környezetkultúra tanítását fontosnak tartó szakemberek verbuválása pályázatokon keresztül. A Magyar Képző és Iparművészek Szövetsége, a Magyar Építőművészek Szövetsége keretében jelent meg az „Iparművészek a technikai nevelésért”, valamint az „Építések a technikai nevelésért” továbbá a technikatanárok, a rajztanárok és pszichológusok számára kiírt pályázat. A formálódó gárda kutatásokat és fejlesztéseket kezdeményezett és hajtott végre, mint például az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumban az „Építészeti kultúra terjesztése és fejlesztése” (Dalányi László, Pataki Szabolcs) címűt. Így került sor Tatai Mária és Tatai Erzsébet Környezetkultúra című iskolakísérletére Kerekegyháza. (Tatai Mária és Tatai Erzsébet (1994): *Környezetkultúra tanári kézikönyv a környezetkultúra tanításához alsó tagozaton*, Tölgyfa Kiadó, Bp.).

1991-ben a Magyar Iparművészeti Főiskolán (Gergely István reformja keretében) formálódó tanárképzés vezetőjeként lehetőséget kaptam munkám folytatására. A nappali rendes „vizuális és környezetkultúra szakos középiskolai tanárképzés” mellett négy művészeti területen (média, textil, vizuális kommunikáció, múzeumpedagógia) indult továbbképzés rajztanároknak, továbbá

iparművészeknek elsősorban pedagógiai tartalmakkal. A képzés mellett kutatásokat (Kárpáti Andrea) folytattunk, tankönyveket szerkesztettünk, például a Tölgyfa tankönyvcsaládot (Bodóczy István), 1996-ban útjára indítottuk a középiskolásoknak szóló „Vizuális versenyt” (Zombori Béla), amit később az Oktatási Hivatal rajz Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyként vett át.

2002-ben PhD fokozatot szereztem neveléstudományból, 2006-ban DLA, azaz az iparművészet mestere lettem, 2008-ban habilitáltam, 2010-ben kineveztek egyetemi tanárrá. 2009-től a Nyíregyházi Főiskolán dolgoztam 2017-évi nyugdíjba vonulásomig.

2011-ben Kárpáti Andreával, Illés Anikóval és Pataky Gabriellával négy év előkészítő munkával megszerveztük a 33. InSEA (International Society for Education through the Arts) világkongresszusát Budapesten, több mint 700 résztvevővel.

Kutatások az utóbbi 20 évben

Magyar kutatások témavezetése:

2013 - 2015	Fiatalkor Digitális Képi Világa	TÁMOP 4.1.2.B.2-13/1
2010 - 2011	A környezetkultúra tanítása	TÁMOP 4.1.2.0.8.
2009 – 2010.	A vizuális képességek mérése	TÁMOP 3.1.9.
2006-2007	Az öltözködéskultúra tanítása - tankönyv, feladatgyűjtemény	Közoktatás Modernizációs Közalapítvány LXIII

Résztvétel magyar kutatásokban

2016-2021	Moholy-Nagy Vizuális modulok	MTA Szak módszertani pályázat
-----------	------------------------------	-------------------------------

Válogatás pedagógiai publikációkból

Könyvek, tankönyvek, fejezetek

47 db

1. Gaul Emil (1980): *Anyagok. Képes munkafüzet az általános iskolák első osztályos tanulói számára.* Magyar Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Tájékoztató Központ. Budapest. p 64
2. Gaul Emil (1980): *Útmutató Tanári kézikönyv az „Anyagok” használatához.* (pedagógiai szakértő: dr. Fekete János) Országos Pedagógiai Intézet. p. 48
4. Gaul Emil (2011): *A tárgy- és környezetkultúra és tantárgy-pedagógiája,* Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyháza CD <http://repetha.detek.unideb.hu/szakmai-anyagok.html>
5. Gaul Emil (2014): *Fiatalkor tárgyai.* Bessenyei Kiadó, Nyíregyháza p. 144
6. Gaul Emil (2015): *Tipográfiai ismeretek középiskolásoknak.* In: Matcsák Sándor (szerk. 2015): *Tanulmányok a levelező és részismereti tanárképzés tantárgy-pedagógiai tartalmi megújításáért.* SZAKTÁRNET. Debrecen. 163-216. oldal <http://tanarkepzes.unideb.hu/szaktarnet/kiadvanyok/muveszetek.pdf>
7. Gaul Emil (szerk. 2015) *A fiatalok digitális képi világa.* Nyíregyháza, p.196
8. Gaul Emil (szerk. 2016): *Vizuális kommunikáció - Tankönyv 7-10. osztályosoknak.* Bessenyei Kiadó, Nyíregyháza. E-book. ISBN 978-615-5545-59-7 p. 195 http://www.nyfjegyzetbolt.hu/books_files/Vizkomtankonyv.pdf
9. Gaul Emil (2017): *Épületek, építésszek. Tankönyv az építészeti környezetkultúra középfokú oktatásához* Globe Edit Verlag, Saarbrücken. ISBN 978-3-330-71367-3 p. 138

Tanterv és vizsgaszabályzat**14 db**

A vizuális kultúra fejezet: Nemzeti alaptanterv (1993. 1995. 2002.), Kerettanterv (2000.), Alapműveltségi vizsga (1998.), Érettségi vizsgaszabályzat (1997.). Életvitel, gyakorlati ismeretek, Nemzeti alaptanterv (1992, 2002, 2006.)

Televíziós műsor**37 db**

Oktatóműsorok (Anyagok sorozat 1980. MTV), pályázatismertető (Tervezzünk tárgyakat! MTV 1986-94.). A Tárgyalás című ifjúsági műsor (MTV, 1994-96.).

Folyóiratcikk, lexikoncikk, tanulmány**48 db**

Magyar Pedagógia, Pedagógiai Szemle, Iskolakultúra, Magyar Iparművészet, Fejlesztő Pedagógia, Leonardo, INSEA News, Arts Education Policy Review,

Előadás**79 db**

Bel- és külföldi, országos és nemzetközi konferenciákon.

Konferenciaszervezés és pályázatok kiírása és lebonyolítása**25 db**

2023. július 17.

Gaul Emil